

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ



## ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

### ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๓๕/๒๕๖๔

วันที่ ๒๐ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { นายวิเชียร ศรีสุด ผู้ร้อง  
นายระวี มาศฉมาดล หัวหน้าพรรคพลังธรรมใหม่ ที่ ๑  
พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา นายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายวิเชียร ศรีสุด (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายวิเชียร ศรีสุด (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ร้องเป็นสมาชิกพรรคพลังธรรมใหม่ร่วมกับสมาชิกพรรคเตรียมการเรียกประชุมวิสามัญพรรคพลังธรรมใหม่เพื่อพิจารณาเปลี่ยนแปลงหัวหน้าพรรค คณะกรรมการบริหารพรรคและนโยบายพรรค เนื่องจากนายระวี มาศฉมาดล หัวหน้าพรรคพลังธรรมใหม่ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) มิได้จัดให้มีการประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่เป็นเวลานาน แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดประชุมวิสามัญ โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดให้มีการประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ แจ้งผู้ถูกร้องที่ ๑ ขอให้จัดการประชุมวิสามัญในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พร้อมสำเนาแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ แจ้งผู้ร้องว่า อยู่ระหว่างรอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอนุมัติการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่



จึงไม่สามารถพิจารณาให้จัดประชุมวิสามัญได้ ต่อมาผู้ร้องยื่นหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๓ ต่อพันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ถูกร้องที่ ๒) คัดค้านว่า การประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ส่อไปในทางไม่สุจริต ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบังคับพรรคพลังธรรมใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ผู้ร้องและสมาชิกพรรค ดำเนินการประชุมวิสามัญพรรคพลังธรรมใหม่ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามที่กำหนดไว้ และมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ รับรองการประชุมวิสามัญดังกล่าว

ผู้ถูกร้องที่ ๒ พิจารณาคำคัดค้านของผู้ร้องแล้วมีหนังสือลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ แจ้งผลการพิจารณาแก่ผู้ร้องว่า กรณีที่ผู้ร้องขอคัดค้านการประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นการประชุมที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื่องจากไม่ประกาศแจ้งกำหนด วัน เวลา สถานที่ และระเบียบวาระการประชุมให้สมาชิกพรรคทราบโดยทั่วกันนั้น เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งกำหนดการประชุมและวาระการประชุมให้สมาชิกพรรคและผู้ถูกร้องที่ ๒ ทราบล่วงหน้าแล้ว ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่าสมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกพรรคทั้งหมด จึงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้สมาชิกพรรคทราบการดำเนินงานของพรรคนั้น เห็นว่า การประชุมดังกล่าว มีกรรมการบริหารพรรค ผู้แทนสาขาพรรค และผู้แทนสมาชิกพรรคเข้าร่วมประชุมครบตามจำนวน และสัดส่วนที่กฎหมายกำหนดให้เป็นองค์ประชุมแล้ว สำหรับกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่ามีความพยายามกีดกันไม่ให้สมาชิกพรรคเข้าร่วมประชุมโดยมีการแจ้งข้อความผ่านแอปพลิเคชันไลน์ว่าผู้ที่ไม่ส่งรายชื่อลงทะเบียนก่อนถือว่าสละสิทธิ์และมีการจัดให้แยกไปนั่งอีกห้องหนึ่งนั้น เห็นว่า เป็นการบริหารจัดการการประชุมให้สอดคล้องต่อมาตรการตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคเป็นผู้ต้องหาตามหมายจับของศาลอาญาจึงขัดต่อข้อบังคับของพรรคนั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่ถือเป็นลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง คำคัดค้านของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ส่วนการที่ผู้ร้องและสมาชิกพรรคดำเนินการจัดประชุมวิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ นั้น เห็นว่า พรรคการเมืองมีคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบาย และข้อบังคับ



ของพรรคการเมือง ผู้ร้องและสมาชิกพรรคมีสิทธิเพียงเข้าชื่อร้องขอให้กรรมการบริหารพรรคจัดประชุมวิสามัญเท่านั้น การที่สมาชิกพรรคจัดการประชุมกันเองจึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่อาจรับรองได้

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดๆ ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. ขอให้ลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ ในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ วรรคหนึ่ง (๔) และวรรคสอง ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๗

๒. ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยกเลิกการรับรองการประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เนื่องจากไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙

๓. ขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ รับรองการประชุมวิสามัญพรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายใน



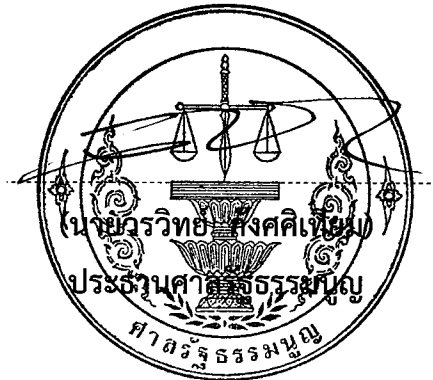
เก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และขอให้ลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ และให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยกเลิกการรับรองการประชุมใหญ่พรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ และให้รับรองการประชุมวิสามัญพรรคพลังธรรมใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่คำร้องจะต้องระบุการกระทำที่กล่าวอ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง หรือได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองให้ชัดเจน และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าเป็นเพียงการขอให้ศาลสั่งลงโทษผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่ง



- ๕ -

ในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นเพียงการโต้แย้งคัดค้านการใช้ดุลยพินิจหรือการวินิจฉัย อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ของผู้ถูกร้องที่ ๒ และขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งคำขอของผู้ร้องดังกล่าวมีกระบวนการใช้สิทธิเยียวยา ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๒) ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย





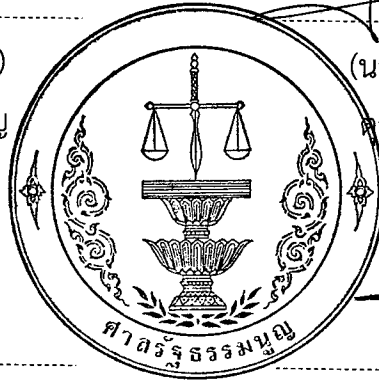
(คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๔)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ



(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนนต์ เทพพิทักษ์)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ